

Σιούφας και Συνεργάτες
Δικηγορική Εταιρεία

ΣΥΜΦΩΝΟ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

ΣΥΜΦΩΝΟ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

---

*Τι συμβαίνει όταν το σύμφωνο συμβίωσης λύεται με το θάνατο ενός από τα δύο μέρη;
Έχει κληρονομικά δικαιώματα ο επιζών συμβίος και, αν ναι, ποια είναι αυτά;*

Την απάντηση στα ερωτήματα αυτά μας δίνει το **άρθρο 8 του ν. 4356/2015**, βάσει του οποίου οι συμβίοι¹ εξομοιώνονται απόλυτα με τους συζύγους ως προς το μεταξύ τους κληρονομικό δικαίωμα, με τη μόνη εξαίρεση να αφορά τη νόμιμη μοίρα, για την οποία ορίζεται ότι **το κάθε μέρος μπορεί, κατά τη σύναψη του συμφώνου, να παραιτηθεί από το δικαίωμά του στη νόμιμη μοίρα.**

---

¹ «Συμβίος» θα καλείται στο εξής το μέρος που έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης.

I. Γενικά

Το ρυθμιστικό πλαίσιο του συμφώνου συμβίωσης προβλέπεται πλέον στο ν. 4356/2015, ο οποίος αντικατέστησε τον προηγούμενο ν. 3719/2008. **Με το νέο νόμο επιδιώκεται ο εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας για το σύμφωνο συμβίωσης, ο οποίος συμπυκνώνεται σε τρία βασικά σημεία²:**

α) Τα μέρη του συμφώνου εμπίπτουν στον όρο «**οικογένεια**» με την έννοια του νόμου, και ασφαλώς έχουν ο ένας έναντι του άλλου την ιδιότητα του «**οικείου**».

β) Οι διατάξεις του ισχύοντος νόμου προωθούν κατά κανόνα την αρχή της ιδιωτικής αυτονομίας, δηλαδή σέβονται την ιδιωτική βούληση, ιδίως στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων, όπου τα μέρη αφήνονται ελεύθερα να τις ρυθμίσουν όπως επιθυμούν. Έτσι, σε αντίθεση με το γάμο, τα μέρη μπορούν να ρυθμίσουν τα ίδια τις περιουσιακές τους σχέσεις, σύμφωνα όμως με τις αρχές της ισότητας και της αλληλεγγύης, διατηρώντας σε μεγαλύτερο βαθμό την περιουσιακή τους αυτοτέλεια, εφόσον το επιθυμούν, ακόμη και σε κληρονομικά θέματα. Εάν ωστόσο δεν το επιλέξουν, έχουν πλήρη δικαιώματα, περιουσιακά και κληρονομικά. Αυτό αντανακλά μια σύγχρονη θεώρηση του οικογενειακού δικαίου, το οποίο αντιλαμβάνεται τα άτομα ως αυτεξούσιες, ανεξάρτητες και ισότιμες προσωπικότητες, ικανές να ρυθμίσουν τις διαπροσωπικές τους σχέσεις, χωρίς περιττές παρεμβάσεις του νομοθέτη, πλην αυτών που θεωρούνται απολύτως αναγκαίες για την προστασία των μερών και, κυρίως, των τέκνων.

γ) Δεν λείπουν και αναγκαστικού δικαίου διατάξεις εκεί όπου αυτό επιβάλλεται (όπως στο τεκμήριο πατρότητας των τέκνων, το επώνυμο των μερών και των τέκνων τους ή στα ζητήματα της γονικής μέριμνας).

II. Κληρονομικό δικαίωμα επιζώντος συμβίου

- ❖ **Εξ αδιαθέτου κληρονομικό δικαίωμα:** Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, με το άρθρο 8 του ν. 4356/2015 γίνεται παραπομπή στις διατάξεις του Αστικού Κώδικα που αφορούν τις κληρονομικές σχέσεις των συζύγων. Πιο συγκεκριμένα, σε περίπτωση

² Βλ. Αιτιολογική Έκθεση ν. 4356/2015.

που ο θανών δεν άφησε διαθήκη, ο συμβίος που επιζεί συντρέχει ως κληρονόμος με τους συγγενείς της πρώτης τάξης με ποσοστό $\frac{1}{4}$ της κληρονομίας, ενώ με τους συγγενείς των επόμενων τάξεων με ποσοστό $\frac{1}{2}$ αυτής (ανάλογη εφαρμογή της ΑΚ 1820 εδ. α΄). Αν, βέβαια, δεν υπάρχουν καθόλου συγγενείς, ο επιζών συμβίος καλείται στην πέμπτη τάξη ως μοναδικός εξ αδιαθέτου κληρονόμος και λαμβάνει ολόκληρη την κληρονομία περιουσία (ΑΚ 1821).

- ❖ **Νόμιμη μοίρα:** Ο συμβίος που επιζεί έχει δικαίωμα νόμιμης μοίρας στην κληρονομία, όπως ακριβώς και ο επιζών σύζυγος. Το ποσοστό της ανέρχεται στο μισό της εξ αδιαθέτου κληρονομικής μερίδας, που θα κληρονομούσε βάσει της εξ αδιαθέτου κληρονομικής διαδοχής, αν δεν υπήρχε διαθήκη (ΑΚ 1825 §1 εδ. β΄). **Σημειώνεται, ωστόσο, ότι στην περίπτωση του συμφώνου συμβίωσης, το κάθε μέρος μπορεί, κατά τη σύναψή του, να παραιτηθεί από το δικαίωμά του στη νόμιμη μοίρα.** Και τούτο, διότι, εάν τα μέρη επιλέξουν να διατηρήσουν την περιουσιακή τους αυτοτέλεια, μπορούν να παραιτηθούν εξ αρχής από το δικαίωμα στη νόμιμη μοίρα και να ρυθμίσουν διαφορετικά την κληρονομική τους διαδοχή. Η απόκλιση από τα ισχύοντα στο πλαίσιο του γάμου, δικαιολογείται, όπως τονίστηκε ανωτέρω, από το γεγονός ότι με τις διατάξεις του ν. 4356/2015 προωθείται η αρχή της ιδιωτικής αυτονομίας, δηλαδή ο σεβασμός στην ιδιωτική βούληση, ιδίως στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων, όπου τα μέρη αφήνονται ελεύθερα να τις ρυθμίσουν όπως επιθυμούν.

Βλ. περισσότερα για το σύμφωνο συμβίωσης στον ακόλουθο σύνδεσμο:

www.sioufaslaw.gr/to-sumfwno-sumviwsis-sumfwna-me-to-n-4356-2015

Χριστίνα Ζήση

Δικηγόρος

Δ.Μ.Σ. Γενικού Αστικού Δικαίου Ε.Κ.Π.Α.